

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

28. 10. 2020

г. Заинск

КАРАР

№ 444

«Бинаны торак бина, торак бинаны яшәү өчен яраксыз һәм күпфатирлы йортны авария хәлендә, сүтelerгә яисә реконструкцияләнергә тиешле, бакча йортын торак йорт, торак йортны бакча йорты дип тану мәсьәләләрен карау буенча ведомствоара комиссия төзү турында»

«Бинаны торак бина, торак йортны яшәү өчен яраксыз һәм күпфатирлы йортны авария хәлендә һәм сүтelerгә яисә реконструкцияләнергә тиешле дип тану турында нигезләмәне раслау хакында» 2006 елның 28 гыйнварындагы 47 номерлы Россия Федерациясе Хөкүмәте каары нигезендә, Зэй муниципаль районы Уставының 45 статьясына таянып, Зэй муниципаль районы Башкарма комитеты

карап бирә:

1. Бинаны торак бина, торак бинаны яшәү өчен яраксыз һәм күпфатирлы йортны авария хәлендә, сүтelerгә яисә реконструкцияләнергә тиешле, бакча йортын торак йорт, торак йортны бакча йорты дип тану мәсьәләләрен карау буенча ведомствоара комиссия төзергә һәм аның составын расларга (1 кушымта).

2. Бинаны торак бина, торак бинаны яшәү өчен яраксыз һәм күпфатирлы йортны авария хәлендә, сүтelerгә яисә реконструкцияләнергә тиешле, бакча йортын торак йорт, торак йортны бакча йорты дип тану турында нигезләмәне расларга (2 кушымта).

3. Бинаны торак бина, торак бинаны яшәү өчен яраксыз һәм күпфатирлы йортны авария хәлендә, сүтelerгә яисә реконструкцияләнергә тиешле, бакча йортын торак йорт, торак йортны бакча йорты дип тану мәсьәләләрен карау буенча ведомствоара комиссия турында нигезләмәне расларга (3 кушымта).

4. «Бинаны торак бина, торак бинаны яшәү өчен яраксыз һәм күпфатирлы йортны авария хәлендә, сүтelerгә яисә реконструкцияләнергә

тиешле, бакча йорттын торак йорт, торак йортны бакча йорты дип тану буенча мэсъәләләрне карау комиссиясен төзү турында” 2019 елның 31 маенданы 289 номерлы Зәй муниципаль районы Башкарма комитеты каары (Татарстан Республикасы Зәй муниципаль районы Башкарма комитетының 2020 елның 27 маенданы 223 номерлы, 2020 елның 09 сентябрендәге 289 номерлы каарлары нигезендә кертелгән үзгәрешләр белән) үз көчен югалткан дип танырга.

5. Татарстан Республикасы Зәй муниципаль районы Башкарма комитетының оештыру бүлегенә әлеге каарны Зәй муниципаль районының рәсми сайтында (<http://zainsk.tatarstan.ru>) һәм Татарстан Республикасы хокукий мәгълүматының рәсми порталында (<http://pravo.tatarstan.ru>) урнаштырырга.

6. Әлеге каар рәсми басылып чыккан көненнән үз көченә керә.

7. Каарның үтәлешен контролльдә тотуны Зәй муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесенең инфраструктура үсеше буенча урынбасары Н.А. Нифатовка йөкләргә.

**Башкарма комитет
житәкчесе вазыйфаларын
башкаручы**

М.И.Захарова

Л.Ю.Черяшова
(85558) 7-08-18

Зэй муниципаль район
Башкарма комитетының
2020 елның 28 октябрь
477 номерлы каарына
1 нче күшүмтә

**Бинаны торак бина, торак йортны яшэү өчен яраксыз һәм
күпфатирлы йортны авария хәлендә, сүтөлөргө яисә
реконструкцияләнергә тиешле, бакча йортын торак
йорт, торак йортны бакча йорты дип тану мәсьәләләрен
карау буенча ведомствоара комиссия составы**

Комиссия рәисе:

Нифатов Н.А.

Зэй муниципаль района Башкарма комитеты
житәкчесенең инфраструктура үсеше буенча
урыйнбасары

Комиссия рәисе урыйнбасары:

Шәйхиев Р.Р.

Зэй муниципаль районаның жир һәм мәлкәт
мөнәсәбәтләре палатасы рәисе (килешү буенча)

Комиссия секретаре:

Черяшова Л.Ю.

Зэй муниципаль района Башкарма комитетының
ТКХ, төзелеш, транспорт, энергетика, элемтә
һәм юл хужалыгы бүлеге башлыгы урыйнбасары

Комиссия әгъзалары:

Веселов С.Н.

Зэй муниципаль района Башкарма комитеты баш
белгече

Дуболазов В.С.

«Газпром трансгаз Казан» ЖЧЖнең «Түбән
Камагаз» эксплуатация-җитештерү идарәсе Зэй
РЭГСы башлыгы (килешү буенча)

Ермаков Е.Г.

Зэй муниципаль района Башкарма комитетының
ТКХ, төзелеш, транспорт, энергетика, элемтә һәм
юл хужалыгы бүлеге башлыгы

Исламова Р.Р.

Зэй муниципаль района Башкарма
комитетының архитектура һәм шәһәр төзелеше
бүлеге башлыгы

Ихсанова Н.Н.

Түбән Кама зонасы торак инспекциясе башлыгы
(килешү буенча)

Кириллов А.В.

Россия ГТХМ Татарстан Республикасы буенча
Баш идарәсенең Зәй муниципаль районы буенча
күзәтчелек бүлеге башлыгы (килешү буенча)

Насыйбуллин Р.М.

Кулланучылар хокукларын яклау һәм кеше
иминлеге өлкәсендә күзәтчелек буенча федераль
хезмәтнең Татарстан Республикасы (Татарстан)
территориаль идарәсенең Әлмәт, Зәй,
Лениногорск, Сарман районнарындагы идарәсе
башлыгы урынбасары (килешү буенча)

Павлова Е.Н.

«ТР БТИ» АЖнең Зәй бүлекчәсе башлыгы
(килешү буенча)

Селиверстов А.В.

"ТКХ һәм технологик контроль үзәге"
муниципаль унитар предприятиесе директоры
(килешү буенча)

Филюшина С.А.

Зәй муниципаль районы Башкарма
комитетының торакны исәпкә алу һәм бүлү
бүлеге башлыгы

Зэй муниципаль районы
Башкарма комитетының
2020 елның 28 октябрь
477 номерлы каарына
2 күшүмтә

**Бинаны торак бина, торак бинаны яшэү өчен яраксыз һәм күпфатирлы
йортны авария хәлендә, сүтelerгә яисә реконструкцияләнергә тиешле, бакча
йортын торак йорт, торак йортны бакча йорты дип тану турында
НИГЕЗЛӘМӘ**

1. Гомуми нигезләмәләр

1. Бинаны торак бина, торак бинаны яшэү өчен яраксыз һәм күпфатирлы
йортны авария хәлендә, сүтelerгә яисә реконструкцияләнергә тиешле, бакча
йортын торак йорт, торак йортны бакча йорты дип тану турында әлеге нигезләмә
(алга таба – нигезләмә) «Бинаны торак бина, торак йортны яшэү өчен яраксыз һәм
күпфатирлы йортны авария хәлендә һәм сүтelerгә яисә реконструкцияләнергә
тиешле йорт, бакча йортын торак йорт һәм торак йортны бакча йорты итеп тану
турында нигезләмәне раслау хакында» 2006 елның 28 гыйнварындагы 47 номерлы
Россия Федерациясе Хөкүмәте каары нигезендә эшләнгән (алга таба - 2006
елның 28 гыйнварындагы 47 номерлы Россия Федерациясе Хөкүмәте каары).

1.2. Нигезләмә яшэү өчен яраклы торак бинага карата таләпләрне һәм яшэү
өчен яраксыз дип таныла торган нигезләрне билгели һәм, аерым алганда,
күпфатирлы йорт авария хәлендә һәм сүтelerгә яки реконструкцияләнергә тиеш,
бакча йорты торак йорт һәм торак йорт бакча йорты дип таныла.

Бинаны торак бина, торак бинаны яшэү өчен яраксыз һәм күпфатирлы
йортны авария хәлендә һәм сүтelerгә яки реконструкцияләнергә тиешле дип тану
турында мәсьәләләр ведомствоара комиссия тарафыннан Зэй муниципаль районы
Башкарма комитетының бинаны торак бина, торак бинаны яшэү өчен яраксыз һәм
күпфатирлы йортны авария хәлендә һәм сүтelerгә яки реконструкцияләнергә
тиешле дип тану турында каары нигезендә хәл ителә

1.3. Торак урыны булып гражданнар яшэү өчен каралган, күчемсез мәлкәт
булып торган һәм яшэү өчен яраклы изоляцияләнгән бина санала.

1.4. Торак урыны дип таныла:

торак йорт – гражданнарның яшәеше белән бәйле рәвештә, аларның
көнкүреш һәм башка ихтыяжларын канәгатьләндерү өчен билгеләнгән башка
ярдәмче биналары да булган, бүлмәләрдән торган шәхси билгеләнештәге йорт
(здание);

фатир - күпфатирлы йортта гомуми файдаланудагы биналарга турыдан-туры
керү мөмкинлеген тәэммин итә торган һәм бер яки берничә бүлмәдән торган,
шулай ук гражданнар тарафыннан мондый аерым бүлмәдә яшэү белән бәйле
көнкүреш һәм башка ихтыяжларны канәгатьләндерү өчен билгеләнгән ярдәмче

куллану урыннарыннан торган, күпфатирлы йортта структур яктан аерымланган бина;

бұлмә - торак йортта яки фатирда гражданнарың турыдан-туры яшәү урыны буларак файдалану өчен билгеләнгән торак йортның яисә фатирның бер өлеше;

1.5. Гражданнар тарафыннан көнкүреш һәм башка ихтыяжларны канәгатьләндерү өчен билгеләнгән, мондый бинада вакытлыча булу белән бәйле булган сезонлы файдалану бинасы бакчы йорты дип таныла.

1.6. Күпфатирлы йорт дип торак йорт янәшәсендәге жири кишәрлекенә яисә мондый йортта гомуми файдаланудагы биналарга мәстәкыйль чыгу юллары булган ике һәм аннан күбрәк фатир жыелмасы таныла. Күпфатирлы йорт мондый йортта торак законнары нигезендә урыннар милекчеләренең гомуми мәлкәте элементларын үз эченә ала.

Ярдәмче биналарны торак урыннары итеп файдалану, шулай ук күпфатирлы йорт милекчеләренең гомуми милеге составына керә торган биналарны торак урыннары сыйфатында куллану рөхсәт ителми.

1.7. Бинаны торак йорт, торак йортны гражданнар яшәү өчен яраклы торак йорт, шулай ук күпфатирлы йортны авария хәлендә һәм сүтәргә яисә реконструкцияләнергә тиешле дип тану максатларында бәя биру һәм тикшерү шул максатларда төзелгән ведомствоара комиссия (алга таба – комиссия) тарафыннан гамәлгә ашырыла һәм күрсәтелгән биналарның һәм йортларның әлеге нигезләмәдә билгеләнгән таләпләргә туры килү-килмәве тикшерелә.

Район башкарма комитеты, РФ Хөкүмәтенең 2006 елның 28 гыйнварындагы 47 номерлы каарының 7(1) пункты белән билгеләнгән очраклардан тыш, федераль милектә саналган Россия Федерациясе Торак фонды торак биналарын, муниципаль торак фонды һәм шәхси торак фондының торак урыннарын бәяләү өчен комиссия төзи. Комиссия составына әлеге жирле үзидарә органы вәкилләре кертелә. Комиссия рәисе итеп күрсәтелгән жирле үзидарә органының вазыйфаи заты билгеләнә.

Комиссия составына шулай ук региональ торак күзәтчелеген (муниципаль торак контролен) уздыруға вәкаләтле органнар, санитар-эпидемиологик, янғын, экологик һәм башка куркынычсызлық өлкәләрендә дәүләт контроле һәм күзәтчелеге, кулланучылар хокукларын яклау һәм кеше иминлеге (алга таба - дәүләт күзәтчелеге (контроль) органнары) органнары вәкилләре, шулай ук кирәк булган очракта, шул исәптән Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2006 елның 28 гыйнварындагы 47 номерлы каарының 42 пунктында каралган гадәттән тыш хәл зонасы чикләрендә урнашкан объектларның (торак урыннарын) жыелма исемлеге нигезендә урыннары тикшерү үткәрелгән очракта, - архитектура, шәһәр төзелеше һәм тиешле оешмалар вәкилләре, экспертилар, билгеләнгән тәртиптә проект документларына һәм (яисә) инженерлык эзләнуләренең нәтижәләренә экспертиза бәяләмәләрен әзерләү хокукуна атtestацияләнгән экспертилар кертелә.

РФ Хөкүмәтенең 2006 елның 28 гыйнварындагы 47 номерлы каарының 7 пунктында икенче, өченче һәм алтынчы абзацларында күрсәтелгән органнардан һәм (яисә) оешмалардан тыш, торак урын милекчесе (ул вәкаләт биргән зат) комиссиядә кинәш биру тавышы хокукуна ия булып эшләүгә жәлеп ителә һәм комиссия утырышының вакыты һәм урыны турында Россия Федерациясе субъектының башкарма хакимиите органы яисә комиссияне төзегән жирле

үзидарә органы тарафыннан билгеләнгән тәртиптә хәбәр итelerгә тиеш. Гадәттән тыш хәл нәтижәсендә зыян күргән торак урын милекчесенең комиссия эшендә катнашу тәртибе Россия Федерациясе субъектының башкарма хакимиите органы яисә комиссияне төзегән жирле үзидарә органы тарафыннан билгеләнә.

Комиссия тарфыннан Россия Федерациясе торак фондының яисә федераль милектәге күпфатирлы йортның торак урыннарын бәяләү уздырылган очракта, комиссия составына хәлиткеч тавыш хокукуна ия федераль башкарма хакимият органы вәкиле кертелә, ул милекченең бәяләнә торган мәлкәткә карата вәкаләтләрен гамәлгә ашыра. Комиссия составына шулай ук хәлиткеч тавыш хокукуна ия Россия Федерациясе дәүләт органы яисә аңа буйсынган предприятие (учреждение) вәкиле кертелә, әгәр күрсәтелгән органга йә аның карамагындагы предприятиегә (учреждениегә) бәяләнә торган мәлкәт тиешле әйбер хокукунда (алга таба - хокук иясе) кагылса.

Бинаны торак йорт, торак йортны гражданнар яшәү өчен яраклы торак йорт, шулай ук күпфатирлы йортны авария хәлендә һәм сүтelerгә яисә реконструкцияләнергә тиешле дип тану турында карап Россия Федерациясе субъектының башкарма хакимиите органы яисә жирле үзидарә органы тарафыннан кабул ителә (Россия Федерациясе торак фондының һәм федераль милектәге күпфатирлы йортларның торак урыннарыннан тыш). Әгәр комиссия тарафыннан Россия Федерациясе Торак фондының, шулай ук федераль милектә булган күпфатирлы йортның торак урыннарына бәяләү үткәрелсә, бинаны торак урыны, торак урынны б гражданнар яшәү өчен яраклы (яраксыз), шулай ук күпфатирлы йортны авария хәлендә һәм сүтelerгә яки реконструкцияләнергә тиеш дип тану турында карап бәяләнүче мәлкәткә карата милекченең вәкаләтләрен гамәлгә ашыручи федераль башкарма хакимият органы тарафыннан кабул ителә, әгәр бәяләнә торган мәлкәт федераль башкарма хакимият органында яки аның карамагындагы предприятиедә (учреждениедә) тиешле әйбер хокукунда булса, күрсәтелгән карап башкарма хакимиятнең федераль органы тарафыннан кабул ителә. Карап РФ Хөкүмәтенең 2006 елның 28 гыйнварындагы 47 номерлы карапының 47 пунктында билгеләнгән тәртиптә рәсмиләштерелгән комиссия бәяләмәсе нигезендә кабул ителә.

Бинаның туры килүен бәяләүне уздыру процедурасы Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2006 елның 28 гыйнварындагы 47 номерлы карапының 44 пунктында билгеләнгән таләпләрне үз эченә ала.

1.8. Башкарма комитет, бина милекчесе мөрәҗәгате булган очракта, тиешле территориядәге хосусый торак бинаныны тиешле комиссия бәяләмәсе нигезендә гражданнарың яшәве өчен яраклы (яраксыз) дип тану турында карап кабул итә.

Комиссия карапы комиссия рәисе раслый торган бәяләмә рәвешендә рәсмиләштерелә.

Бәяләмә нигезендә Зәй муниципаль районы Башкарма комитетының билгеләнгән тәртиптә бәяләмәне алғаннан соң 30 календарь көн эчендә карапы чыгарыла, ә гадәттән тыш хәл нәтижәсендә зыян күргән торак бинаны тикшергән очракта - бәяләмә алған көннән соң 10 календарь көн эчендә билгеләгән тәртиптә карап кабул итә, һәм, йорт авария хәлендә һәм сүтelerгә яисә реконструкцияләнергә тиешле дип танылган очракта яисә ремонт-торгызыу эшләре уздыру кирәк дип танылган очракта, физик һәм юридик затларны күчерү

срокларын күрсөтеп, бинаны алга таба файдалану турында карап чыгара.

1.9 Карап, бәяләмәгә карата кызыксынучы затлар тарафыннан суд тәртибендә шикаять бирелергә мөмкин.

2. Торак бина жавап бирергә тиешле таләпләр

2.1. Торак биналар күбесенчә шәһәр төзелеше зonasы нигезендә торак зонасында урнашкан йортларда, шулай ук гражданнар тарафыннан бакчачылык яисә үз ихтыяжлары өчен яшелчәчелек алыш бару территориясе чикләрендә урнашырга тиеш.

2.2. Торак бинаның, шул исәптән күпфатирлы йортта торак милекчеләренең гомуми мәлкәте составына керә торган торак урыннарының ныклыгын тәэммин итә һәм чикли торган корылмалары эш халәтендә булырга тиеш, деформацияләнү өлешендә, файдалану барышында барлыкка килгән бозылулар (ә тимер-бетон конструкцияләрдә - чатнау өлешендә) яраклылык сәләте һәм конструкцияләрнең, торак йортның ышанычлылыгы кимүгә китерми һәм гражданнарның имин булуын һәм инженерлык жиһазларының сакланышын тәэммин итә.

Торак йортның нигезләре һәм ныклыкны тәэммин итә торган конструкцияләрендә, шулай ук күпфатирлы йорттагы торак урыннары милекчеләренең гомуми мәлкәте составына керә торган бинаның нигезләре һәм ныклыкны тәэммин итә торган конструкцияләрдә, аларның ныклыгын киметә һәм конструкцияләрнең яки торак йортның файдалану үзлекләрен начарайта торган ярыклар барлыкка килүгә китерә торган жимерелү һәм заарланулар булмаска тиеш.

2.3. Торак бина, күпфатирлы йорттагы торак урыннары милекчеләренең гомуми мәлкәте кебек үк, шул рәвешле итеп, йортта яшәүчеләрнең эчке һәм торак бина янында, торак бинага һәм торак йортка кергәндә һәм алардан чыкканда имгәнү куркынычын булдырмаслык итеп төзекләндерелергә һәм жиһазландырылырга, шулай ук инженерлык жиһазларыннан файдаланганда һәм күпфатирлы йорттагы торак урыннары милекчеләренең гомуми мәлкәте составына керә торган фатирларда һәм йортның ярдәмче бүлмәләрендә инженерлык жиһазлары эйберләрен күчерү мөмкинлеген тәэммин ителергә тиеш. Шул ук вакытта баскыч маршлары һәм пандуслар авышлыгы һәм киңлеге, баскычлар биеклеге, баскыч мәйданчыкларының киңлеге, баскычлар арасы, баскычлар буйлап подвалга төшү, файдаланыла торган чормага менү өчен баскыч биеклеге үлчәмнәре уңайлы булырга һәм хәрәкәт итү куркынычсызлыгын тәэммин итәргә тиеш.

2.4. Торак бина инженерлык системалары белән тәэммин ителергә тиеш (электр белән яктырту, хужалык-эчә торган һәм кайнар су белән тәэммин итү, су чыгару, жылышлык һәм вентиляция, ә газлаштырылган районнарда газ белән тәэммин итү). Авыл жирлекләрендә һәм үзәкләштерелгән инженерлык челтәрләреннән башка гражданнарның үз ихтыяжлары өчен бакчачылык яки яшелчәчелек алыш бару территориясендә бер һәм ике катлы биналарда сууткәргеч һәм канализацияле юынтык сулар жыю булмау рөхсәт ителә.

2.5. Торак биналарда булган инженерлык системалары (вентиляция,

жылдызы, су белән тәэмин итү, су бүлү, лифт h.б.), шулай ук күпфатирлы йорттагы торак урыны милекчеләренең гомуми мөлкәте составына керә торган жайлланмалар һәм механизмнар санитар-эпидемиологик иминлек таләпләренә туры килергә тиеш. Торак биналарның вентиляция системасы жайлланмасы бер фатирдан икенчесенә һава керүне булдырмаска тиеш. Аш бүлмәсе һәм санитар узелларның (ярдәмче бүлмәләрнен) вентиляция каналларын торак бүлмәләрнеке белән берләштерү рөхсәт ителми.

Барлық вентиляцияләнә торган торак урыннарда һава алмашының кабатлылығы гамәлдәге норматив хокукий актларда билгеләнгән нормаларга туры килергә тиеш.

2.6. Торак биналарда булган инженерлык системалары (вентиляция, жылдызы, су белән тәэмин итү, су бүлү, лифт h.б.), шулай ук күпфатирлы йорттагы торак урыны милекчеләренең гомуми мөлкәте составына керә торган торак урыннар гамәлдәге норматив хокукий актларда билгеләнгән иминлек таләпләре һәм жиһазлар житештерүче заводларның инструкцияләре нигезендә урнаштырылырга һәм монтажланырга, шулай ук гигиена нормативларына, шул исәптән әлеге инженерлык системалары бирә торган тавыш һәм вибрациянен рөхсәт ителгән дәрәҗәсенә җавап бирергә тиеш.

2.7. Күпфатирлы йорттагы торак урыннары милекчеләренең гомуми мөлкәте составына керә торган торак биналарның тышкы чикләүче конструкцияләренең елның салкын чорында фатиара коридорда һәм 60 проценттан артмаган торак бүлмәләр чагыштырмача дымлылыкны тәэмин итә, жылдытыла торган бүлмәләрнен температурасы Цельсий буенча кимендә 18 градус тота торган жылдыту изоляциясе шулай ук тышкы салкын һава үтеп керүдән изоляцияләү, яктылык үткәрми торган чикләү корылмаларның эчке өслегендә дым конденсациясе булмавын тәэмин итә торган һәм торак йорт конструкцияләрендә артык дым туплануга комачаулаучы су пары диффузиясеннән изоляцияләү материалы булырга тиеш.

2.8. Торак бина, шулай ук күпфатирлы йорттагы торак урыннары милекчеләренең гомуми мөлкәте саналган торак урыннары конструктив чаралар һәм техник жайлланмалар ярдәмендә яңгыр, кар һәм грунт сулары үтеп керүдән һәм көнкүрештә инженерлык системаларыннан агып чыгарга мөмкин булган судан сакланырга тиеш.

2.9. Күпфатирлы йортта бишенче каттан югарырак урнашкан торак бинага менү, мансард катыннан тыш, лифт ярдәмендә башкарылырга тиеш.

2.10. Файдаланыла торак йортның биеклеге һәм күпфатирлы йорттагы торак урыннары милекчеләренең гомуми мөлкәте составына керә торган янгын сүндерү бүлемтеге чикләрендә катның мәйданы бинаның янгын куркынычы конструктив классына һәм гамәлдәге норматив хокукий актларда билгеләнгән утка чыдамлылык дәрәҗәсенә туры килергә һәм бинаның, тулаем торак йортның янгын куркынычсызлыгын тәэмин итәргә тиеш.

2.11. Санитар-техник узелларның урнашу урыны үзгәргәндә, төзекләндерелә торган торак бинада гидро-, тавыш һәм виброзоляция, аларны вентиляция системалары белән тәэмин итү буенча чаралар башкарылырга тиеш, шулай ук кирәк булганда санитар-техник узеллар урнаштырылган урыннарда түшәмәләр арттырылырга тиеш.

2.12. Торак урыннарның күләм-планлаштыру хәл ителеше һәм аларның күпфатирлы йортта урнашуы гражданнарның торак биналарда (прихожий һәм коридордан тыш) яшәвенә бәйле көнкүреш һәм башка ихтыяжларны канәгатьләндерү өчен билгеләнгән бүлмәләрнең һәм ярдәмче бүлмәләрнең минималь мәйданы, эргономика таләпләрен исәпкә алып, жиһазлар һәм функциональ жиһазларның кирәклө жыелмасын урнаштыру мөмкинлеген тәэмин итәргә тиеш.

2.13. Торак бинада таләп итәлә торган яктыртылу дәрәҗәсе (инсоляция) бер, ике һәм өч бүлмәле фатирлар өчен бер бүлмәдән дә ким түгел, дүрт, биш һәм алты бүлмәле фатирлар өчен 2 бүлмәдән дә ким булмаска тиеш. Инсоляция озынлыгы елның көзге-кышкы чорында үзәк, төньяк һәм көньяк зоналар өчен торак бинада тиешле санитар нормаларга жавап бирергә тиеш. Бүлмәләрдә һәм аш бүлмәсендә табигый яктырту коэффициенты торак урын уртасында 0,5 проценттан да ким булмаска тиеш.

2.14. IA, IB, IIГ, ID һәм IVa климаты районнарында бүлмәләрнең һәм аш бүлмәсенең (кухня-ашханә) биеклеге (идәннән түшәмгә кадәр) кимендә 2,7 м, ә башка климат районнарында 2,5 м булырга тиеш. Фатирлар эчендәге коридорларның, холларның, алгы бүлмәләрнең, антресольләрнең биеклеге 2,1 м булырга тиеш.

2.15. Беренче катта урнашкан торак бинаның идән билгесе жирнен планлаштырылган билгесеннән югарырак булырга тиеш.

Торак урынын подвал һәм цоколь катларында урнаштыру рөхсәт итәлми.

2.16. Бүлмәләр өстендей жыештыру, ванна (душ) һәм аш бүлмәсе урнаштыру рөхсәт итәлми. Кухня өстендей өске катта бәдрәф, юыну (душ) бүлмәсе урнаштыру 2 катлы фатирларда рөхсәт итәлә.

2.17. Торак бинада бүлмәләр һәм аш бүлмәсе турыдан-туры табигый яктыртылырга тиеш.

Табигый яктырту гражданнар тарафыннан көнкүреш һәм башка ихтыяжларны канәгатьләндерү өчен билгеләнгән ярдәмче файдаланудагы башка бәлмәләрдә, шулай ук күпфатирлы йорттагы торак урыннары милекчеләренең гомуми мәлкәте составына керә торган бүлмәләрдә (коридорлар, вестибюль, холлар һ.б.) булмаска мөмкин. Яктылық керү уемнарының мәйданнарын бүлмәләр һәм аш бүлмәсе идәне мәйданына карата чагыштырманы тәрәзәләрнең яктырту характеристикаларын исәпкә алып һәм каршы торучы биналарның каплавын исәпкә алып кабул итәргә кирәк, әмма 1:5,5тән артык һәм 1:8дән ким түгел, ә яктылық уемтыклары авыш стена конструкцияләре яссылыгында булганда, югары катлар өчен кимендә 1:10.

2.18. Торак бинада ешлыкларның октава полосаларында тавыш басымы дәрәҗәсе рөхсәт итәлә торган авазның эквивалент һәм максималь яруслары һәм үтеп керә торган тавыш дәрәҗәсе гамәлдәге норматив хокукий актларда билгеләнгән күрсәткечләргә туры килергә, бүлмә һәм фатирлардагы максималь тавыш дәрәҗәсе көндезге вакытта 55 дБ, төnlә 45 дБ дан артмаска тиеш. Шул ук вакытта торак биналарда вентиляция системалары һәм башка инженерлык һәм технологик жиһазлардан чыга торган тавыш дәрәҗәләре күрсәтелгән дәрәҗәләрдәгеләрдән көндезге һәм төнгө вакытта 5 дБАга түбәнрәк булырга тиеш.

Фатирада стенаалар һәм бүлмә стенааларының һава шау-шуын изоляцияләү индексы 50 дБ дан түбән булмаска тиеш.

2.19. Торак бинада эчке һәм тышкы чыганаклардан көндезге һәм төнгө вакытта вибрациянең мөмкин булган дәрәжәсе гамәлдәге норматив хокукий актларда билгеләнгән күрсәткечләргә туры килергә тиеш.

2.20. Торак бинада инфратавышның рөхсәт ителгән дәрәжәсе гамәлдәге норматив хокукий актларда билгеләнгән күрсәткечләргә туры килергә тиеш.

2.21 Торак бинада радиоешлыкты диапазонның стационар радиотехник объектлардан электромагнит нурланышы интенсивлыгы (30 кГц - 300 Гц) гамәлдәге норматив хокукий актларда билгеләнгән рөхсәт ителгән күрсәткечләрдән артмаска тиеш.

2.22. Торак бинада үзгәрүчән электр қырының рөхсәт ителә торган чик көчәнеше һәм үзгәрүчән магнит қырының рөхсәт ителә торган чик көчәнеше халыкның санитар-эпидемиологик иминлеген тәэммин итү өлкәсендәге законнар нигезендә билгеләнгән күрсәткечләргә туры килергә тиеш.

2.23. Торак бина эчендә нурланышның эквивалент дозасы күәте ачык жирлек өчен рөхсәт ителгән доза күәтеннән 0,3 мкЗв/сәг. тән дә артыграк булырга, ә эксплуатацияләнүче биналар һавасындағы радонның еллык уртача эквивалент тигез күләмле активлыгы 200 Бк/куб. м.дан да артырга тиеш түгел.

2.24. Торак бина һавасында заарлы матдәләр туплану гамәлдәге норматив хокукий актларда билгеләнгән торак урыннарның атмосфера һавасы өчен мөмкин булган иң чик концентрацияләрдән артмаска тиеш. Шул ук вакытта торак урынның ул җавап берергә тиешле таләпләргә туры килүен бәяләү биналарның һава мохитен пычратучы күбесенчә гигиеник әһәмияткә ия матдәләрнең иң чик мөмкин булган концентрацияләре күләме буенча уздырыла, болар - азот оксиды, аммиак, ацетальдегид, бензол, бутилацетат, диметиламин, 1,2-дихлорэтан, ксиол, терекөмеш, кургаш һәм аның органик булмаган күшүлмалары, күкерт водороды, стирол, толуол, углерод оксиды, фенол, формальдегид, диметилфталат, этилацетат һәм этилбензол.

3. Торак бинаны яшәү өчен яраксыз, күпфатирлы йортны авария хәлендә һәм сүтelerгә яисә реконструкцияләнергә тиешле дип тану өчен нигезләр

3.1. Торак урынны яшәү өчен яраксыз дип тану өчен нигез булып, гражданнарның тормыш иминлеген һәм сәламәтлеген тәэммин итәргә мөмкинлек бирми торган яшәү тирәлөгөнен түбәндә саналган факторлары булу тора:

эксплуатацияләү барышында физик тузу яки бинаның ышанычлылыгы, төzelеш конструкцияләренең һәм нигезләрнең ныклыгы һәм тотрыклылыгы рөхсәт ителмәгән дәрәжәдә кимүгә кiterә торган гадәттән тыш хәл нәтижәсендә бинаның тулысынча яисә аерым өлешләре белән эксплуатация характеристикаларының начараюы;

әйләнә-тирә мохит үзгәрү һәм торак урынның кирәkle санитар-эпидемиологик таләпләрне һәм кеше өчен потенциаль куркыныч химик һәм биологик матдәләрне тоту өлешендә гигиена нормативларын, атмосфера һавасы сыйфатын, радиация фонын һәм тавыш чыганаклары, вибрация, электр магнит

кырларын тәэмін итәргә мөмкінлек бирми торған микроклимат параметрлары үзгәру;

3.2. Күпфатирлы йортны авария хәлендә һәм сүтелергә яисә реконструкцияләнергә тиешле дип тану өчен бинаның ныктығын тәэмін итә торған тәзелеш конструкцияләренең (конструкциянең) техник халәте авария хәленә килү яки күпфатирлы йортның тулысынча жимерелүе яисә күпфатирлы йортның ныктығын тәэмін итү сәләте бетүен һәм жимерелү куркынычы булын дәлилләүче зыян килү, деформацияләнү һәм (яисә) авышу белән бәйле рәвештә күпфатирлы йортның ныктығы югалу нигез булып тора

Әгәр күпфатирлы йорт авария хәлендә һәм сүтелергә яки реконструкцияләнергә тиешле булса, мондый күпфатирлы йортта урнашкан торак урыннар яшәү өчен яраксыз була.

3.3. Физик факторлар (тавыш, вибрация, электромагнит һәм ионизация нурланышы), атмосфера һавасында һәм туфракта химик һәм биологик матдәләр концентрациясе яғыннан санитар-эпидемиологик иминлек күрсәткечләре артып киткән территорияләрдә урнашкан торак йортларны, шулай ук житештерү зоналарында, инженерлык һәм транспорт инфраструктуралары зоналарында һәм санитар-саклау зоналарында урнашкан торак пунктларны, инженерлык һәм проект чишелешиләре белән генә рөхсәт ителгән дәрәҗәгә кадәр куркынычлык критерийларын минимальләштерү мөмкин булмаган очракларда, яшәү өчен яраксыз дип танырга кирәк

3.4. Ишелү, сил ағымы, таулардан кар ишелмәләре төшә торған, шулай ук ел саен ташкын сулары баса һәм аларда инженерлык - проект чишелешиләре ярдәмендә генә территорияне су басудан саклау мөмкин булмаган территорияләрдә урнашкан торак биналарны яшәү өчен яраксыз дип танырга кирәк. Санап кителгән зоналарда урнашкан күпфатирлы йортлар да авария хәлендә һәм сүтелергә яки реконструкцияләнергә тиешле дип таныла.

Техноген аварияләр, нәтижәдә гадәттән тыш хәл килеп чыккан башка очраклар вакытында жимерелүләр мөмкинлеге булган зонада урнашкан торак биналарны, инженерлык һәм проект чишелешиләре ярдәмендә торак биналарны жимерүне булдырмый калу мөмкин булмаса, яшәү өчен яраксыз дип танырга кирәк. Күрсәтелгән зоналарда урнашкан күпфатирлы йортлар авария хәлендә һәм жимерелүләр яисә реконструкцияләнергә тиешле дип таныла. Әлеге нигезләмәдә жимерелүләр куркынычы булган зона дигәндә, техноген аварияләр вакытында, гадәттән тыш хәл килеп туган башка хәлләр чикләрендә торак биналар һәм күпфатирлы йортлар урнашкан территориядә урнашкан торак урыннарга жимерелү куркынычы янаган территория анлашыла. Техноген аварияләр вакытында ихтимал жимерелүләр зоналары экологик, технологик һәм атом күзәтчелеге буенча федераль хезмәт тарафыннан аларның сәбәпләрен техник тикшерү материаллары нигезендә билгеләнә.

3.5. Жир өстеннән 1,8 м биеклектә сәнәгать ешлыгындагы электр кырының көчәнеше 50 Гц дан артык кВ/м һәм сәнәгать ешлыгының магнит кыры индукциясе 50 Гц тан артык мкТл. тәшкىл иткән үзгәрешле ток һава линиясенә якын территорияләрдә һәм башка объектларда урнашкан торак урыннарын яшәү өчен яраксыз дип танырга кирәк.

3.6. Шартлаулар, аварияләр, янгыннар, жир тетрәүләр, грунт тигезсез утыру,

шулай ук башка катлаулы геологик күренешләр, гадәттән тыш хәлләр нәтижәсендә зыян күргән күпфатирлы йортларда урнашкан торак урыннарны яшәү өчен яраксыз дип танырга кирәк, әгәр торғызы эшләрен башкару техник яктан мөмкин булмаса яки икътисади яктан максатсыз булса, әлеге йортларның һәм төзелеш конструкцияләренең техник торышы кешеләр яшәү һәм инженерлык жиһазларының сакланышы өчен куркыныч тудырса, йортның эксплуатация характеристикалары һәм ныклыгы кимү белән характерланса. Күрсәтелгән күпфатирлы йортлар авария хәлендә һәм сүтелергә тиешле дип таныла.

3.7. Тәрәзәләре магистральгә караган бүлмәләр, РФ Хөкүмәтенең 2006 елның 28 гыйнварындагы 47 номерлы карапының 26 пунктында күрсәтелгән тавыш керүнең чик нормасы югары булганда, яшәү өчен яраксыз дип таныла, әгәр инженерлык һәм проект чишелешләре ярдәмендә тавыш керүне рәхсәт ителгән дәрәҗәгә кадәр киметү мөмкин булмаса.

3.8. Чүп үткәргечне юу һәм чистарту жайламасы өстенә яки аның белән янәшә урнашкан торак биналарны яшәү өчен яраксыз дип танырга кирәк.

3.9. Торак урынны яшәү өчен яраксыз дип тану өчен нигез була алмый:

бер һәм ике катлы торак йортта үзәкләштерелгән канализация һәм кайнар су белән тәэмин итү системасы булмау;

катлар саны 5тән арткан торак йортта лифт һәм чүп үткәргеч булмау, әгәр бу торак йорт физик тузгандык аркасында чикләнгән файдалануга яраклылык хәлендә булса һәм капиталь ремонт һәм реконструкция ясау таләп ителмәс;

торак урыннарын күләм-планлаштыру мәйданнарының һәм бүлмәләрнең минималь мәйданының һәм файдаланыла торган торак йорттагы фатирларның ярдәмче бүлмәләренең әлегрәк гамәлдә булган норматив документация буенча проектланган һәм төзелгән һәм хәзергесенә жавап бирмәве, әгәр дә бу карар жиһазлар һәм функциональ жиһазларның кирәkle жыелмасын урнаштыру өлешендә эргономика таләпләрен канәгатьләндерсә.

Зэй муниципаль районы
Башкарма комитетының
2020 елның 28 октябрь
477 номерлы каарына
3 күшүмтә

Бинаны торак бина, торак бинаны яшэү өчен яраксыз һәм күпфатирлы йортны авария хәлендә, сүтөлөргө яисә реконструкцияләнергә тиешле, бакча йортын торак йорт, торак йортны бакча йорты дип тану мәсьәләләрен карау буенча ведомствоара комиссия турында

НИГЕЗЛӘМӘ

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Элеге нигезләмә гамәлдәге законнар нигезендә эшләнгән һәм бинаны торак бина, торак бинаны яшэү өчен яраксыз һәм күпфатирлы йортны авария хәлендә, сүтөлөргө яисә реконструкцияләнергә тиешле, бакча йортын торак йорт, торак йортны бакча йорты дип тану мәсьәләләрен карау буенча ведомствоара комиссия эшен регламентлаучы мәсьәләләрне билгели (алга таба – комиссия).

1.2. Комиссия үз эшендә Россия Федерациясе Торак кодексына, шәһәр төзелеше эшчәнлеге турындагы законнарга, Россия Федерациясе Хөкүмәтенен "Бинаны торак бина, торак урынны яшэү өчен яраксыз һәм күпфатирлы йортны авария хәлендә һәм сүтөлөргө яки реконструкцияләнергә тиешле дип тану турында нигезләмәне раслау хакында" 2006 елның 28 гыйнварындагы 47 номерлы каарына (алга таба – РФ Хөкүмәтенен 2006 елның 28 гыйнварындагы 47 номерлы каары), муниципаль хокукый актларга һәм әлеге нигезләмәгә таяна.

2. Комиссиянең төп бурычлары.

Комиссиянең төп бурычлары булып тора:

- - дайми яшэү өчен торак биналарның яраклылыгын (яраксызлыгын) бәяләү буенча эшләр башкару;

- бинаны торак бина, торак урынны яшэү өчен яраклы (яраксыз) һәм күпфатирлы йортны авария хәлендә һәм сүтөлөргө яки реконструкцияләнергә тиешле дип тану турында каарлар кабул итү.

3. Комиссиянең хокуклары һәм йөкләмәләре.

Үзенә йөкләнгән бурычларны хәл итү өчен комиссия хокуклы:

- - Комиссия компетенциясенә караган мәсьәләләр буенча тиешле мәгълүматны билгеләнгән тәртиптә соратып алырга;
- - үз утырышларында дәүләт контроль (күзәтчелек) органнары, физик һәм юридик затлар вәкилләрен комиссия компетенциясенә караган мәсьәләләр буенча тыңларга;
- - комиссия утырышына торак йортларның һәм биналарның техник торышын билгеләү белән бәйле мәсьәләләр кергән төрле оешма һәм учреждениеләр вәкилләрен, өстәмә экспертларны, төрле оешма һәм учреждениеләр вәкилләрен чакырырга;
- Зәй муниципаль районы Башкарма комитеты каравына комиссия компетенциясенә кертелгән мәсьәләләр буенча тәкъдимнәр кертергә.

4. Комиссиянең эш тәртибе.

4.1. Комиссия составына рәис, рәис урынбасарлары, комиссия әгъзалары керә. Комиссия тәкъдимнәр бирү өчен техник экспертларны, оешма вәкилләрен, проектлаучы оешмаларны һәм башка белгечләрне жәлеп итәргә хокуклы.

4.2. Комиссия утырышлары кирәк булган саен, әмма айга кимендә 1 тапкыр үткәрелә. Комиссиянең чираттагы утырышын үткәру турында каар, тапшырылган документларны исәпкә алып, комиссия рәисе тарафыннан кабул ителә.

4.3. Комиссия бинаның гамәлдәге законнар белән билгеләнгән таләпләргә туры килүен бәяли һәм торак бинаны яшәү өчен яраклы (яраксыз), шулай ук күпфатирлы йортны авария хәлендә һәм сүтелергә тиешле, бакча йортны торак йорт, торак йортны бакча йорты дип таный.

5. Бинаны торак урыны, торак урынны яшәү өчен яраксыз һәм күпфатирлы йортны авария хәлендә һәм сүтелергә тиешле дип тану турында каарны карау һәм кабул иту тәртибе

5.1. Комиссия урын милекчесенең, федераль башкарма хакимиятнең бәяләүче мәлкәткә карата милекченең, хокук иясенең яисә гражданың (яллаучының) вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы органының гаризасы нигезендә йә үз компетенцияләренә кертелгән мәсьәләләр буенча дәүләт күзәтчелеге (контроле) органнары бәяләмәсе нигезендә, "Россия Федерациясе субъектлары территорияләрендә урнашкан гражданнарның торак урыннарына китерелгән зыянны ирекле иминләштерү механизмын кулланып, Россия Федерациясе субъектлары территорияләрендә урнашкан торак урыннарына китерелгән зыянны каплауны оештыру программының кысаларында кире кайтарылырга тиешле зыян күләмен билгеләү методикасы, Россия Федерациясе субъектлары территорияләрендә урнашкан торак урыннарына китергән зыянны каплау программының кысаларында кире кайтарылырга тиешле зыян күләмен билгеләү методикасы, Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары акчалары исәбеннән бирелә торган иминият каплау һәм ярдәм исәбенә ирекле иминләштерү механизмын кулланып, бинаны торак урынны яшәү

өчен яраксыз дип тану турында нигезләмәгә үзгәрешләр керту хакында һәм күпфатирлы йортны авария хәлендә һәм сүтелергә яки реконструкцияләнергә тиешле, бакча йортын һәм торак йортны бакча йорты дип тану турында нигезләмәгә үзгәрешләр керту хакында» Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2019 елның 21 августындағы 1082 номерлы каары нигезендә торак бинага үткәрелгән экспертиза бәяләмәсе нигезендә, йә ведомствоара электрон хезмәттәшлекнең бердәм системасын һәм аңа тоташа торган ведомствоара электрон хезмәттәшлекнең региональ системаларын, гадәттән тыш хәл зонасы чикләрендә урнашкан объектларның (торак урыннарның) жыелма исемлеген (алга таба - объектларның (торак урыннарның) бердәй исемлеге нигезендә алынган күчесиз мәлкәтнең бердәм дәүләт реестрыннан алынган белешмәләр нигезендә әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән таләпләргә туры килүен бәяли һәм РФ Хөкүмәтенең 2006 елның 28 гыйнварындағы 47 номерлы каарының 47 пункттында караплан тәртиптә каарлар кабул итә.

Гадәттән тыш хәл нәтижәсендә зыян күргән һәм шул ук вакытта объектларның (торак урыннар) жыелма исемлегенә кертелмәгән торак урыны милекчесе, хокук иясе яки яллаучы әлеге пункттың беренче абзацында караплан гаризаны комиссиягә бирергә хокуклы.

5.2. Бинаны яшәү өчен яраклы (яраксыз) һәм күпфатирлы йортны авария хәлендә дип тану турында мәсьәләне карау өчен мәрәжәгать итүче торак урыны буенча комиссиягә РФ Хөкүмәтенең 2006 елның 28 гыйнварындағы 47 номерлы каарының 45 пункттында билгеләнгән документларны тапшыра.

Мәрәжәгать итүче гариза һәм аңа күшүп бирелә торган документларны кәгазьдә шәхсән яисә тапшырылу турында хәбәрнамә белән почта аша яисә дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр күрсәтүнең бердәм порталы (алга таба - бердәм портал), дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр күрсәтүнең региональ порталы (булганда) яки дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр күрсәтүнең күпфункцияле үзәге аша электрон документлар рәвешендә тапшырырга хокуклы.

Электрон документ рәвешендә тапшырыла торган гариза мәрәжәгать итүче тарафыннан гади электрон имза белән имзалана, ә аңа теркәлә торган электрон документлар әлеге документларны биргән органнарның (оешмаларның) вазыйфаи затлары тарафыннан көчәйтелгән квалификацияле электрон имза белән имзаланырга тиеш (әгәр Россия Федерациясе законнарында мондый документларны имзалау өчен электрон имзаның башка төре билгеләнмәгән булса).

Мәрәжәгать итүче әлеге нигезләмәнең 5.4 пункттында күрсәтелгән документларны һәм мәгълүматны үз инициативасы белән комиссиягә тапшырырга хокуклы.

Эш барышында комиссия өстәмә тикшерүләр һәм сынаулар билгеләргә хокуклы, аларның нәтижәләре комиссия каравына алдан тәкъдим ителгән документларга теркәлә.

5.3. Мәрәжәгать итүче дәүләт күзәтчелеге (контроль) органы булса, күрсәтелгән орган комиссиягә үз бәяләмәсен тапшыра, аны караганнан соң комиссия бина милекчесенә әлеге нигезләмәнең 5.2 пункттында күрсәтелгән документларны тапшырырга тәкъдим итә.

Әгәр комиссия объектларның (торак биналарның) жыелма исемлеге нигезендә бәя бирсә, әлеге нигезләмәнен 5.2 пунктында каралган документларны тапшыру таләп ителми.

5.4. Ведомствоара электрон багланышларның бердәм системасын һәм аңа тоташа торган ведомствоара электрон хезмәттәшлек региональ системаларын кулланып, ведомствоара гарызнамәләр нигезендә комиссия шул исәптән электрон рәвештә түбәндәгеләрне ала:

- а) күчемсез мөлкәтнен бердәм дәүләт реестрынан белешмәләр;
- б) торак урынның техник паспорты, ә торак булмаган биналар өчен - техник план;

в) тиешле дәүләт күзәтчелеге (контроле) органнарының бәяләмәләре (актлары), әгәр күрсәтелгән документларны тапшыру РФ Хөкүмәтенен 2006 елның 28 гыйнварындагы 47 номерлы каарының 44 пунктындагы өченче абзацы нигезендә торак бинаны яшәү өчен яраклы (яраксыз) дип тану турында каар кабул итү өчен кирәклे РФ Хөкүмәтенен 2006 елның 28 гыйнварындагы 47 номерлы каары белән билгеләнгән таләпләргә туры килми дип танылса.

Комиссия бу документларны РФ Хөкүмәтенен 2006 елның 28 гыйнварындагы 47 номерлы каарының 7 пункты бишенче абзацында күрсәтелгән дәүләт күзәтчелеге (контроль) органнарыннан соратып алырга хокуклы.

5.5. Комиссия Россия Федерациясе торак фондының яисә федераль милектәге күпфатирлы йортның торак урыннарын бәяләүне үткәргән очракта, жирле үзидарә органы, комиссия эшли башлаганчы 20 календарь көннән дә соңга калмыйча, ә гадәттән тыш хәл нәтиҗәсендә зыян күргән торак урыннарын бәяләү уздырылган очракта, комиссия эше башланган көнгә кадәр 15 көннән дә соңга калмыйча, язмача формада почта аша, тапшыру турында хәбәрнамә белән, шулай ук бердәм порталдан файдаланып, электрон документ рәвешендә бәяләнә торган мөлкәткә карата милекченен вәкаләтләрен гамәлгә ашыручи Россия Федерациясе башкарма хакимиятенен федераль органына һәм мондый мөлкәткә хокукка ия булучыга комиссия эшли башлау датасы турында хәбәрнамә жибәрергә, шулай ук мондый хәбәрнамәне "Интернет" мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә дәүләт милке белән идарә итү буенча ведомствоара порталда урнаштырырга тиеш.

Вәкаләтле вәкилләр комиссия эшендә катнашмаган очракта (әлеге пунктта билгеләнгән тәртипне комиссия эше башланган көн турында хәбәр итү тәртибен үтәгән очракта), комиссия күрсәтелгән вәкилләр булмаса да каар кабул итә.

5.6. Комиссия әлеге нигезләмәнен 5.1 пунктының беренче абзацында билгеләнгән гаризаны, дәүләт күзәтчелеге (контроль) органы бәяләмәсен яисә торак урын экспертизасы бәяләмәсен теркәлү датасыннан алып 30 календарь көн эчендә, ә гадәттән тыш хәл нәтиҗәсендә зыян күргән һәм шул ук вакытта 5.1 пунктта каралган объектларның (торак биналарның) жыелма исемлеген яисә объектларның (торак урыннарның) жыелма исемлегенә кертелмәгән милекченен, хокук иясенен яисә торак урынның яллаучының гаризасын теркәлү датасыннан 20 календарь көн эчендә карый һәм әлеге нигезләмәнен 5.1 пунктында күрсәтелгән каарны (бәяләмә рәвешендә) кабул итә яисә бәяләнгән урынны ёстэмә тикшерү уздыру кирәклеге турында хәл итә.

Эш барышында комиссия өстәмә тикшерүләр һәм сынаулар билгеләргә хокуклы, аларның нәтижәләре комиссия каравына элек тәкъдим ителгән документларга теркәлә.

Мөрәҗәгать итүче әлеге нигезләмәнең 5.2 пунктында каралган документларны тапшырмаган һәм ведомствоара электрон хезмәттәшлекнең бердәм системасын һәм аңа тоташа торган ведомствоара электрон хезмәттәшлек региональ системаларын кулланып, ведомствоара гарызнамәләр нигезендә аларны сорату мөмкин булмаган очракта, комиссия карамаган килеш гаризаны һәм тиешле документларны әлеге пунктның беренче абзацында каралган срок тәмамланган көннән алып 15 календарь көн эчендә кире кайтара.

5.7. Эш нәтижәләре буенча комиссия урыннарның һәм күпфатирлы йортларның әлеге нигезләмәдә билгеләнгән таләпләргә туры килүен бәяләү түрүнде түбәндәге карапларның берсен кабул итә:

бинаның торак урынына куела торган таләпләргә һәм аның яшәү өчен яраклылығына туры килүе түрүнде;

эксплуатацияләү процессында югалган торак урын характеристикаларын РФ Хөкүмәтенең 2006 елның 28 гыйнварындагы 47 номерлы каары белән туры китерү максатыннан бинаны капитал ремонтулау, реконструкцияләү яисә яңадан планлаштыру (кирәк булганда, техник-икътисадый нигезләү) өчен нигезләрне ачыклау түрүнде;

бинаны яшәү өчен яраксыз дип тану өчен нигезләрне ачыклау түрүнде;

купфатирлы йортны авария хәлендә һәм реконструкцияләнергә тиеш дип тану өчен нигезләр ачыклану түрүнде;

купфатирлы йортны авария хәлендә һәм сүтelerгә тиешле дип тану өчен нигезләр ачыклану түрүнде;

купфатирлы йортны авария хәлендә һәм сүтelerгә яки реконструкцияләнергә тиешле дип тану өчен нигезләрнең булмавы түрүнде.

Комиссия утырышында аның әгъзаларының гомуми санының яртысыннан да ким булмаган өлеше, шул исәптән комиссия составына кертелгән дәүләт күзәтчелеге (контроль), архитектура, шәһәр төзелеше органнары һәм тиешле оешмалар вәкилләре, эксперtlар катнашканда, карап кабул итәргә хокуклы.

Карап комиссия әгъзаларының күпчелек тавышы белән кабул ителә һәм ул, карап кабул итүнең тиешле нигезләрен курсәтеп, З нөхчәдә бәяләмә рәвешендә рәсмиләштерелә. Әгәр карап кабул иткәндә "эйе" һәм "каршы" тавышлар саны тиез булса, комиссия рәисе тавышы хәлиткеч булып тора. Кабул ителгән карап белән килешмәгән очракта, комиссия әгъзалары үз фикерләрен язма рәвештә белдерергә һәм аны бәяләмәгә күшүп бирергә хокуклы.

Әлеге нигезләмәнең 5.7 пунктының тугызынчы абзацында курсәтелгән ике нөхчә бәяләмә З көн эчендә комиссия тарафыннан Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2006 елның 28 гыйнварындагы 47 номерлы каарының 7 пункты жиденче абзацында каралганча, карап кабул итү өчен тиешле федераль башкарма хакимият органына, Россия Федерациясе субъектының башкарма хакимиите органына, жирле үзидарә органына һәм тиешле урын яисә күпфатирлы йорт урнашкан урын буенча мөрәҗәгать итүчегә һәм (яисә) дәүләт торак күзәтчелеге (муниципаль торак контроле) органына жибәрелә.

Бинаны тикшергән очракта комиссия З нөхчәдә бинаны тикшерү акты төзи.

РФ Хөкүмәтенең 2006 елның 28 гыйнварындагы 47 номерлы каарының 7 пункты дүртенче абзацында курсәтелгән затлар комиссия составына кертелгән очракта, аларның тикшерудә катнашуы мәжбүри булып тора.

Алынган бәяләмә нигезендә Зәй муниципаль районы Башкарма комитеты билгеләнгән тәртиптә бәяләмәне алғаннан соң 30 календарь көн эчендә, ә гадәттән тыш хәл нәтижәсендә зыян күргән торак урыннарны тикшергән очракта, бәяләмәне алғаннан соң 10 календарь көн эчендә билгеләгән тәртиптә хәл итү хәселен күрә һәм, йортны авария хәлендә һәм жимерелергә яисә реконструкцияләнергә тиешле дип таныган очракта, урынны, физик һәм юридик затларны күчерү срокларын курсәтеп, яки ремонт-торгызу эшләрен үткәру кирәклеге турында каар чыгара.

5.7. Күпфатирлы йорт авария хәлендә һәм сүтelerгә тиешле дип табылган очракта, торак биналарны найм һәм арендалау шартнамәләре законнар нигезендә өзелә.

Яшәү өчен яраксыз дип танылган торак урыннарына килешүләр шартнамәнең яклары таләбе буенча, законнар нигезендә, суд тәртибенде өзелергә мөмкин.

5.8. Комиссия РФ Хөкүмәтенең 2006 елның 28 гыйнварындагы 47 номерлы каарының 49 пунктында билгеләнгән каар кабул ителгән көннән соң 5 көн эчендә, гомуми файдаланудагы мәгълүмати-телекоммуникацион чөлтәрләрдән, шул исәптән "Интернет" мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәреннән файдаланып, язмача яки электрон формада, шул исәптән Бердәм порталны яки дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең региональ порталын да кертеп (булганда), каарының 1 нөсхәсен һәм комиссия бәяләмәсен мөрәжәгать итүчегә, шулай ук торак урынны яшәү өчен яраксыз һәм күпфатирлы йортны авария хәлендә һәм сүтelerгә яисә реконструкцияләнергә тиешле дип танылган очракта, шундый бина яисә йорт урнашкан урынданы дәүләт торак күзәтчелеге (муниципаль торак контроле) органына жибәрә.

Торак урынны яшәү тирәлеге факторларының заарлы йогынтысы булу сәбәпле яшәү өчен яраксыз дип тану өчен нигезләр ачыкланган очракта, яки бинаның авария хәлендә булуы нәтижәсендә куркыныч янаганда, яки РФ Хөкүмәтенең 2006 елның 28 гыйнварындагы 47 номерлы каарының 36 пунктында билгеләнгән нигезләр буенча каар тиешле федераль башкарма хакимият органына, Россия Федерациясе субъекты башкарма хакимиите органына, жирле үзидарә органына, торак милекчесенә һәм мөрәжәгать итүчегә каарны рәсмиләштергән көннең иртәгәсеннән дә соңга калмыйча жибәрелә.

Аны файдалануга керту турында рөхсәт бирелгән көннән алып 5 ел эчендә стихияле бәла-казалар һәм башка жиңелмәс көчләр белән бәйле булмаган сәбәпләр аркасында күпфатирлы йортны (андагы торак урыннарны яшәү өчен яраксыз) авария хәлендә һәм жимерелергә яисә реконструкцияләнергә тиешле дип таныган очракта, каар 5 көн эчендә Россия Федерациясе законнарында каралган чарапарны кабул итү турында мәсьәләне хәл итү өчен прокуратура органнарына жибәрелә.

5.9. Каар, бәяләмәгә кызыксынган затлар тарафыннан суд тәртибенде шикаять бирелергә мөмкин.

5.10. РФ Хөкүмәтенең 2006 елның 28 гыйнварындагы 47 номерлы карарының 47 пунктінда билгеләнгән нигезләр белән кабул ителгән карап буенча торак бинаны капиталь ремонтлау, үзгәртеп кору яки яңадан планлаштыру очрагында, комиссия, торак урыны милекчесе яисә аның вәкаләтле заты аларны тәмамлау турында хәбәр иткәннән соң бер ай эчендә торак бинаны карап чыга, тикшерү акты төзи һәм тиешле карап кабул итә, аны кызықсынган затларга житкерә.

5.11. Инвалилар биләгән аерым торак бүлмәләр (бүлмә, фатир) инвалидның торак урынын һәм инвалид яши торган күпфатирлы йортта Россия Федерациясе Хөкүмәтенең "Инвалиларның ихтияжларын исәпкә алып, күпфатирлы йортта торак урыннарын һәм гомуми милекне инвалилар өчен үңайлы итү چаралары турында" 2016 елның 9 июлендәге 649 номерлы карары белән расланган күпфатирлы йортта торак урыннарын һәм гомуми мәлкәтне инвалилар өчен үңайлы итү қагыйдәләренең 20 пункты нигезендә инвалидка мөмкин булган шартлар тәэмин итүне исәпкә алып, гомуми милекне жайлыштыру мөмкинлеге булмау турында бәяләмә нигезендә комиссия тарфыннан гражданнар һәм аларның гайлә әгъзалары яшәү өчен яраксыз дип танылырга мөмкин. Комиссия күрсәтелгән гражданнарның торак урыннарын яшәү өчен яраксыз дип тану турында бәяләмәне 5 көн эчендә 3 нөхчәдә төзи, 1 нөхчәне тиешле федераль башкарма хакимият органына, Россия Федерациясе субъекты башкарма хакимиите органына яисә жирле үзидарә органына, икенчесен мөрәҗәгать итүчегә жибәрә (өченче нөхчә комиссия формалаштырган эш папкасында кала).

6. Бакча йорттың торак йорт, торак йортны бакча йортты дип тану тәртибе

6.1. Бакча йорттың торак йорт, торак йортты бакча йортты дип аның чикләрендә бакча йортты яисә торак йорт (алга таба - жирле үзидарәнең вәкаләтле органы) урнашкан муниципаль берәмлекнең жирле үзидарә органы карапы нигезендә таныла (алга таба - жирле үзидарәнең вәкаләтле органы).

6.2. Бакча йорттың торак йорт, торак йортны бакча йортты дип дип тану өчен бакча йортты яки торак йорт хужасы (алга таба әлеге бүлектә - мөрәҗәгать итүче) жирле үзидарәнең вәкаләтле органына турыдан-туры йә дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр күрсәтүнең күпфункцияле үзәге (алга таба - күпфункцияле үзәк) аша тапшыра:

а) бакча йорттың торак йорт, торак йортны бакча йортты дип дип тану турында гариза (алга таба – гариза), анда бакча йортты яисә торак йортның кадастры номеры, бакча йортты яисә торак йорт урнашкан жир кишәрлекенең кадастры номеры, мөрәҗәгать итүченең почта адресы яисә электрон почта адресы, шулай ук вәкаләтле жирле үзидарә органы карапын һәм әлеге нигезләмәдә каралган башка документларны алу ысулы (тапшыру турында хәбәрнамә белән почта аша жибәрү, электрон почта, күпфункцияле үзәктә шәхсән алу, жирле үзидарә вәкаләтле органында шәхсән алу) күрсәтелә;

б) күчемсез мөлкәтнең бердәм дәүләт реестрыннан күчемсез мөлкәт объектына төп характеристикалар һәм анда мөрәжәгать итүченең бакча йортyna яисә торак йортка теркәлгән хокуклары турында белешмәләр булган өзәмтә (алга таба - күчемсез мөлкәтнең Бердәм дәүләт реестрыннан өзәмтә), гариза бирученең бакча йортyna яки торак йортка теркәлгән хокуклары турында белешмәләр, йә гариза бирученең бакча йортyna яки торак йортка милек хокукуы Бердәм дәүләт күчемсез милек реестрында теркәлмәгән очракта, торак йортка яки бакча йортyna хокук билгели торган документ яисә мондый документның нотариуста расланган күчермәсе;

в) инженерлық әзләнүләре өлкәсендә үзен-үзе жайга салучы оешма әгъзалары булып торучы шәхси эшмәкәр яки юридик зат тарафыннан бирелгән (бакча йорты торак йорт дип танылган очракта) "Биналарның һәм корылмаларның иминлеге турында техник регламент" Федераль законының 5 статьясы 2 өлешендә, 7, 8 һәм 10 статьяларында билгеләнгән ышанычлылык һәм иминлек таләпләренә туры килүен раслый торган объектның техник торышын тикшерү буенча бәяләмә;

г) бакча йорты яки торак йорт өченче затларның хокуклары белән чикләнгән очракта, күрсәтелгән затларның бакча йортын торак йорт яки торак йортны бакча йорты дип тануга нотариаль расланган ризалыгы.

6.3. Мөрәжәгать итүче күчемсез мөлкәтнең бердәм дәүләт реестрыннан өзәмтә тапшырмаска хокуклы. Эгәр мөрәжәгать итүче бакча йортын торак йорт яисә торак йортны бакча йорты дип тану турында гариза белән күрсәтелгән өзәмтәне тапшырмаган булса, жирле үзидарәнең вәкаләтле органы дәүләт теркәве, кадастры һәм картография федераль хезмәтеннән ведомствоара электрон бәйләнешнең бердәм системасын кулланып, күчемсез милекнең Бердәм дәүләт реестрыннан бакча йортyna яки торак йортка теркәлгән хокуклар турында белешмәләр булган өзәмтәне соратып ала.

6.4. Гариза биручегә әлеге нигезләмәдә караган документларны алу турында, аларның исемлеген һәм вәкаләтле җирле үзидарә органы тарафыннан алыну датасын күрсәтеп, расписка бирелә. Документлар күпфункцияле үзәк аша тапшырылган очракта, мөрәжәгать итүче расписка күпфункцияле үзәк тарафыннан бирелә.

6.5. Бакча йортyn торак йорт яисә торак йортны бакча йорты дип тану йә бакча йортyn торак йорт яисә торак йортны бакча йорты дип танудан баш тарту турында карап тиешле гаризаны һәм башка документларны карау нәтиҗәләре буенча, гариза бирелгәннән соң 45 календарь көннән дә соңга калмыйча, жирле үзидарәнең вәкаләтле органы тарафыннан кабул ителергә тиеш.

6.6. Вәкаләтле жирле үзидарә органы бакча йортyn торак йорт яисә торак йортны бакча йорты дип тану турында карап кабул ителгәннән соң 3 эш көненнән дә соңга калмыйча, аны мөрәжәгать итүче гаризада күрсәтелгән ысул белән жибәрә. Мөрәжәгать итүче күпфункцияле үзәктә шәхсән үзе алу ысулын сайлаган очракта, мондый карап әлеге пунктта күрсәтелгән срокта күпфункцияле үзәккә жибәрелә.

6.7. Бакча йортyn торак йорт яки торак йортны бакча йорты дип танудан баш тарту турында карап түбәндәгә очракларда кабул ителә:

а) мөрәжәгать итүче тарафыннан әлеге нигезләмәнең 6.2 пункттындагы "а" һәм (яки) "в" пунктчаларында каралган документлар тапшырылмау;

б) жирле үзидарәнең вәкаләтле органына күчемсез милекнең Бердәм дәүләт реестрында бакча йортына яисә торак йортка милекнең теркәлгән хокуқы ия мөрәжәгать иткән зат булмау турында белешмә булу турында хәбәрнамә керү;

в) бакча йортына яисә торак йортка теркәлгән хокуклар турында әлеге Нигезләмәнең 6.2 пункттындагы "б" пунктчасында каралган хокук билгели торган документ яисә мондый документның нотариаль таныкланган күчермәсе мөрәжәгать итүче тарафыннан күрсәтелмәгән булса, жирле үзидарәнең вәкаләтле органына күчемсез мәлкәтнең Бердәм дәүләт реестрында булмавы турында хәбәрнамә керү. Күрсәтелгән нигез буенча бакча йортын торак йорт яисә торак йортны бакча йорты дип танудан, әгәр жирле үзидарәнең вәкаләтле органы, бакча йортына яисә торак йортка теркәлгән хокуклар турында белешмәләр булмау турында хәбәрнамә алғаннан соң, мөрәжәгать итүчегә гаризада күрсәтелгән ысуул белән андый хәбәрнамәне алу турында хәбәр итсә, мөрәжәгать итүчегә әлеге нигезләмәнең 6.2 пункттындагы "б" пунктчасында каралган хокук билгеләү документын яки мондый документның нотариаль күчермәсен тапшырырга тәкъдим итсә, гариза биручедән мондый документны яисә күчермәне хокук билгели торган документны тапшыру турында хәбәрнамә жибәргәннән соң 15 календарь көн эчендә алмаса, баш тартыла;

г) объектка карата хокуклар чикләнгән булган очракта (обременение правами третьих лиц), әлеге нигезләмәнең 6.2 пункттындагы "г" пунктчасында каралган документны мөрәжәгать итүче тарафыннан тапшырмау;

д) бакча йортын яки торак йортны Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнгән рөхсәт ителгән қуллану төрләре андый урнашуны рөхсәт итми торган жир кишәрлегендә урнаштыру;

е) торак йортны мөрәжәгать итүче яисә башка зат тарафыннан дайми яшәү урыны буларак файдалану (торак йортны бакча йорты дип тану турында гаризаны караганда).

6.8. Бакча йортын торак йорт яисә торак йортны бакча йорты дип танудан баш тарту турында каарда әлеге нигезләмәнең 6.7 пункттында каралган тиешле нигезләмәләргә мәжбүри сылтама белән баш тарту нигезләре булырга тиеш.

6.9. Бакча йортын торак йорт яисә торак йортны бакча йорты дип танудан баш тарту турында каар мөрәжәгать итүчегә мондый каар кабул ителгәннән соң 3 эш көненнән дә соңга калмыйча бирелә һәм мөрәжәгать итүче тарафыннан суд тәртибендә шикаять бирелергә мөмкин.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ
по результатам проведения антикоррупционной экспертизы

проекта постановления Исполнительного комитета Заинского муниципального района «О создании межведомственной комиссии по рассмотрению вопросов признания помещения жилым, жилого помещения непригодным для проживания и многоквартирного дома аварийным и подлежащим сносу или реконструкции, садового дома жилым домом и жилого дома садовым домом»

13.10.2020

Ответственным лицом за проведение антикоррупционной экспертизы муниципальных нормативных правовых актов органов местного самоуправления – начальником юридического отдела Совета Заинского муниципального района Республики Татарстан в соответствии с частями 3 и 4 статьи 3 Федерального закона от 17 июля 2009 г. N 172-ФЗ "Об антикоррупционной экспертизе нормативных правовых актов и проектов нормативных правовых актов", нормативных правовых актов и проектов нормативных правовых актов, нормативных правовых актов, утвержденных постановлением Правительства Российской Федерации от 26 февраля 2010 г. N 96, проведена антикоррупционная экспертиза проекта постановления Исполнительного комитета Заинского муниципального района «О создании межведомственной комиссии по рассмотрению вопросов признания помещения жилым, жилого помещения непригодным для проживания и многоквартирного дома аварийным и подлежащим сносу или реконструкции, садового дома жилым домом и жилого дома садовым домом» в целях выявления в нем коррупциогенных факторов и их последующего устранения.

В представленном проекте муниципального правового акта Заинского муниципального района коррупциогенные факторы не выявлены.

И.О. Главного специалиста
Исполнительного комитета
Заинского муниципального
района

В. В. Куряшов

ПРОКУРАТУРА РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ
ПРОКУРАТУРА РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН
**ЗАИНСКАЯ
ГОРОДСКАЯ ПРОКУРАТУРА**

Чапаева ул., 3, Заинск, 423520,
(8-85558) 7 27 59, e-mail: zainsk.prok@tatar.ru

23.10.2022 № 02-01-14/459-20
На № 4814 Гек от 14.10.2022

589501 736216
Руководителю Исполнительного
комитета Заинского муниципального
района Республики Татарстан

Хафизову И.Ф.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ
на проект муниципального
нормативного правового акта

Направленный в соответствии с Федеральным законом от 27.07.2009 «Об антикоррупционной экспертизе нормативных правовых актов и проектов нормативных правовых актов» проект постановления Исполнительного комитета Заинского муниципального района Республики Татарстан «О создании межведомственной комиссии по рассмотрению вопросов признания помещения жилым помещением, жилого помещения непригодным для проживания и многоквартирного дома аварийным и подлежащим сносу или реконструкции, садового дома жилым домом и жилого дома садовым домом» прокуратурой рассмотрен.

По результатам антикоррупционной экспертизы установлено, что решение соответствует Федеральному закону от 06.10.2003 № 131-ФЗ «Об общих принципах организации местного самоуправления в Российской Федерации», постановлению Правительства РФ от 28.01.2006 № 47 «Об утверждении Положения о признании помещения жилым помещением, жилого помещения непригодным для проживания, многоквартирного дома аварийным и подлежащим сносу или реконструкции, садового дома жилым домом и жилого дома садовым домом».

Внутренние противоречия правовых норм в муниципальном нормативном правовом акте отсутствуют. Содержащиеся в нем нормы достаточны для достижения цели правового регулирования. Правила юридической техники соблюdenы.

Коррупциогенные факторы в положениях муниципального нормативного правового акта не содержатся.

Прокурор города

старший советник юстиции

Р.Р. Каримов

И.П. Якупова, тел. 8(85558) 7-06-94